

РЕШЕНИЯ

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (ЕС) 2018/1134 НА КОМИСИЯТА

от 5 юли 2018 година

относно приложимостта на член 34 от Директива 2014/25/ЕС на Европейския парламент и на Съвета по отношение на поръчки, възлагани за определени дейности във връзка с доставката на дребно на електроенергия и природен газ в Чешката република

(нотифицирано под номер C(2018) 4194)

(само текстът на чешки език е автентичен)

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС),

като взе предвид Директива 2014/25/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. относно възлагането на поръчки от възложители, извършващи дейност в секторите на водоснабдяването, енергетиката, транспорта и пощенските услуги, и за отмяна на Директива 2004/17/ЕО⁽¹⁾, и по-специално член 35, параграф 3 от нея,

като взе предвид искането, подадено от Чешката република,

след консултации с Консултативния комитет за обществени поръчки,

като има предвид, че:

1. ФАКТИ

ИСКАНЕТО

- (1) На 2 ноември 2016 г. Чешката република (наричана по-нататък „заявителят“) подаде до Комисията искане съгласно член 35, параграф 1 от Директива 2014/25/ЕС (наричано по-нататък „искането“).
- (2) Искането се отнася до следните дейности, описани в него:
 - а) доставката на дребно на електроенергия за големи клиенти с „автоматично непрекъснато измерване“ (А) или „ръчно непрекъснато измерване“ (Б), които получават индивидуални предложения от доставчиците (наричана по-нататък „доставката на дребно на електроенергия за големи клиенти“);
 - б) доставката на дребно на електроенергия за малки търговски и битови клиенти с „различно от непрекъснато измерване“ (В), които получават стандартни предложения от доставчиците (наричана по-нататък „доставката на дребно на електроенергия за малки клиенти“);
 - в) доставката на дребно на природен газ за големи клиенти с i) автоматично непрекъснато измерване с дистанционно (А) или месечно (Б) отчитане и годишно потребление в размер на поне 4,2 GWh или с ii) непериодично измерване с месечно отчитане и годишно потребление между 0,63 и 4,2 GWh, които като цяло получават индивидуални предложения от доставчиците (наричана по-нататък „доставката на дребно на природен газ за големи клиенти“);
 - г) доставката на дребно на природен газ за малки търговски и битови клиенти с непериодично измерване с различно от месечно отчитане и годишно потребление под 0,63 GWh, които като цяло получават стандартни предложения от доставчиците (наричана по-нататък „доставката на дребно на природен газ за малки клиенти“).
- (3) Искането бе придружено от писмо от националния орган по конкуренция (НОК) на Чешката република от 30 септември 2016 г. и допълнително писмо от същия орган от 14 юни 2017 г. (наричано по-нататък „становището на НОК“).

⁽¹⁾ OBL 94, 28.3.2014 г., стр. 243.

- (4) В писмото от 30 септември 2016 г., което НОК е изготвил в отговор на искане от чешкото Министерство на промишлеността и търговията за становище относно освобождаването на продажбите на дребно на електроенергия и природен газ в Чешката република от приложното поле на Директива 2014/25/ЕС, НОК е отбелязал, че „не разполага с достатъчно време да извърши секторно проучване в тези области, което би му позволило да определи ситуацията на тези пазари, за да отговори на“ искането на министерството. В крайна сметка НОК е изразил следното становище в това писмо: „може да се счита, че освобождаването на пазарите за доставка на природен газ и електроенергия за крайни клиенти в Чешката република съгласно член 34 не следва да окаже отрицателно въздействие върху икономическата конкуренция на тези пазари. Това заключение на Службата ⁽¹⁾ е основано на документацията, представена от Министерството на промишлеността и търговията. В това отношение Службата си запазва правото да преразгледа своето становище в случай на структурни или други фундаментални промени на въпросните пазари или ако бъдат коригирани данните, посочени в предоставената на Службата информация“.
- (5) Допълнителното писмо на НОК от 14 юни 2017 г. е основано на „други данни от Чешката република [...] и на данните, предоставени от независим пазарен оператор (ОТЕ), както и от някои предприятия, извършващи дейност на съответните пазари, включително ČEZ group (ČEZ) и Pražská plynárenská“. В допълнителното писмо по-специално бяха посочени редица опасения, изразени от Комисията, във връзка с пазара за електроенергия на дребно за малки клиенти, като например високата концентрация на пазара, ниското равнище на промяна на условията и вертикалната интеграция на ČEZ group. В допълнителното писмо бе заключено, че нищо не пречи всички пазари, посочени в искането, да бъдат освободени от прилагането на Директивата.
- (6) Искането беше придружено и от доклад, изготвен от консултант ⁽²⁾ (наричан по-нататък „докладът на CRA“).
- (7) Комисията отправи към заявителя искания за допълнителна информация на 31 януари 2017 г., 24 март 2017 г., 27 март 2017 г., 21 април 2017 г., 1 юни 2017 г., 28 юни 2017 г. и 21 декември 2017 г., на които заявителят отговори на 16 февруари 2017 г., 28 март 2017 г., 31 март 2017 г., 3 май 2017 г., 10 май 2017 г., 9 юни 2017 г., 1 август 2017 г. и 12 април 2018 г. Освен това по искане на заявителя Комисията се срещна с негови представители на 31 януари 2017 г., 28 февруари 2017 г., 29 март 2017 г., 30 май 2017 г. и 9 юни 2017 г. Заявителят също така предостави допълнителна информация на 27 януари 2017 г.

2. ПРАВНА РАМКА

- (8) Директива 2014/25/ЕС се прилага за възлагането на поръчки за извършване на дейности, свързани с доставка на електроенергия и газ на дребно, освен ако тази дейност не е освободена съгласно член 34 от посочената директива.
- (9) Съгласно Директива 2014/25/ЕС поръчки, предназначени да способстват осъществяването на някоя от дейностите, за които се прилага Директивата, се изключват от нейния обхват, ако в държавата членка, в която се извършва дейността, е изложена пряко на конкуренцията на пазари, достъпът до които не е ограничен. Прякото излагане на конкуренция се оценява въз основа на обективни критерии, като се отчитат особените характеристики на съответния сектор.

3. ОЦЕНКА

3.1. НЕОГРАНИЧЕН ДОСТЪП ДО ПАЗАРА

- (10) Достъпът до даден пазар се счита за неограничен, ако държавата членка е въвела и прилага съответното законодателство на Съюза относно отварянето на даден сектор или на част от него. Въпросното законодателство е изброено в приложение III към Директива 2014/25/ЕС. За сектора на електроенергията то включва Директива 2009/72/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾. За сектора на природния газ то включва Директива 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁾.
- (11) Чешката република е транспонира Директива 2009/72/ЕО и Директива 2009/73/ЕО в националното си законодателство посредством Закон № 458/2000 Сб. относно условията за стопанска дейност и държавната администрация на енергийните пазари (наричан по-нататък „Законът за енергетиката“) ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ „Служба“ тук означава НОК.

⁽²⁾ Доклад на Charles River Associates от 9 октомври 2016 г., озаглавен „An Economic Assessment of the Extent of Competition on the Czech Markets for Retail supply of Electricity and Gas“ („Икономическа оценка на степента на конкуренцията на чешките пазари за доставка на дребно на електроенергия и природен газ“).

⁽³⁾ Директива 2009/72/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и за отмяна на Директива 2003/54/ЕО (ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 55).

⁽⁴⁾ Директива 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ и за отмяна на Директива 2003/55/ЕО (ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 94).

⁽⁵⁾ Достъпен на: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-458> и http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=458/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

- (12) На 7 декември 2017 г. Комисията изпрати официално уведомително писмо (ОУП) на министъра на външните работи на Чешката република (процедура за нарушение с реф. № 2017/2152) във връзка с неправилно транспониране на Директива 2009/72/ЕО и Директива 2009/73/ЕО в правния ред на Чешката република. Предвид факта, че презумпцията за неограничен достъп до пазара, предвидена в член 34, параграф 3, първа алинея от Директива 2014/25/ЕС, не следва да се прилага към случаите, обхванати от процедурата за нарушение, с електронно писмо от 21 декември 2017 г. Комисията поиска от заявителя да представи своето становище по този въпрос и да обясни дали достъпът до пазара е неограничен *de facto* и *de jure* в съответствие с член 34, параграф 3, втора алинея от Директива 2014/25/ЕС.
- (13) В своя отговор от 12 април 2018 г. заявителят обясни, че достъпът до пазара е неограничен *de facto* и основните посочени аргументи бяха: ниските разходи за навлизане на пазара, отсъствие на други пречки за навлизане на пазара, големият брой издадени лицензи за търговия с електроенергия и природен газ ⁽¹⁾ и големият брой търговци на дребно, които понастоящем извършват дейност на пазарите за доставка на дребно на електроенергия и природен газ ⁽²⁾. Освен това заявителят обясни, че начинът, по който посочените в ОУП разпоредби от правото на Съюза са отразени в националното законодателство, не води до ограничение *de jure* на достъпа до пазара за доставка на дребно на електроенергия и природен газ. В този контекст заявителят също така посочи, че конкретните въпроси, повдигнати в процедурата за нарушение, не се отнасят до достъпа до пазара или само потенциално са свързани с него.
- (14) Що се отнася до въпроса дали достъпът до пазара е свободен *de facto*, Комисията е съгласна с представените от заявителя аргументи, и по-специално с наличието на голям брой търговци на дребно, извършващи дейност в национален мащаб на пазарите за доставка на дребно на електроенергия и на пазара за доставка на дребно на природен газ, което показва, че достъпът до пазара *de facto* не е ограничен.
- (15) Що се отнася до въпроса дали достъпът до пазара е неограничен *de jure*, Комисията проучи внимателно обясненията на заявителя за начина, по който повдигнатите в ОУП опасения са разгледани в националното законодателство. Комисията анализира тези обяснения в контекста на изискванията на Директива 2014/25/ЕС, т.е. с цел да оцени дали разпоредбите на националното законодателство и свързаните с тях опасения, повдигнати в процедурата за нарушение, биха могли да доведат до ограничение *de jure* на достъпа до пазара по смисъла на член 34 от Директива 2014/25/ЕС. След като проучи аргументите на заявителя, Комисията е съгласна със залегналия във всички обяснения на заявителя аргумент, че конкретните въпроси, повдигнати в процедурата за нарушение, не се отнасят пряко до достъпа до пазара. Комисията също така взема под внимание аргумента на заявителя, че е подходящо да се отчете чешката правна система като цяло, по-специално във връзка със задължението за тълкуване на съответните разпоредби от националното законодателство по начин, който е в съответствие с изискванията на правото на ЕС. Поради това, макар че посочените в процедурата за нарушение опасения продължават да бъдат налице и без да се засяга тази процедура за нарушение, за целите на настоящото решение и процедурата съгласно Директива 2014/25/ЕС Комисията счита, че достъпът до пазара не е ограничен *de jure* на територията на Чешката република.
- (16) Въз основа на предходните заключения Комисията счита, че условието за неограничен достъп до пазара, посочено в член 34, параграф 1 от Директива 2014/25/ЕС, е изпълнено в настоящия случай.

3.2. ПРЯКО ИЗЛАГАНЕ НА КОНКУРЕНЦИЯ

- (17) Прякото излагане на конкуренция следва да се оценява въз основа на различни показатели, като нито един от тях не е определящ сам по себе си. По отношение на пазарите, за които се отнася настоящото решение, пазарният дял на основните участници на даден пазар представлява един от критериите, които следва да се вземат предвид. С оглед на характеристиките на засегнатите пазари под внимание следва да бъдат взети и допълнителни критерии.
- (18) Настоящото решение не засяга прилагането на правилата за конкуренцията и други области на правото на Съюза. По-специално критериите и методологията, използвани за оценка на прякото излагане на конкуренция съгласно член 34 от Директива 2014/25/ЕС, не са непременно идентични с използваните за извършване на оценка съгласно член 101 или член 102 от Договора или съгласно Регламент (ЕО) № 139/2004 на Съвета ⁽³⁾. Тази гледна точка също така бе потвърдена в неотдавнашно решение на Общия съд ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ 388 издадени лицензи за търговия с електроенергия и 229 лицензи за търговия с природен газ (вж. отговора на заявителя от 12 април 2018 г. на искането за информация (ИИ), отправено от Комисията на 21 декември 2017 г., стр. 1).

⁽²⁾ 71 активни доставчици за доставка на дребно на електроенергия и 68 активни доставчици за доставка на дребно на природен газ (вж. отговора на заявителя от 12 април 2018 г. на ИИ на Комисията от 21 декември 2017 г., стр. 1).

⁽³⁾ Регламент (ЕО) № 139/2004 на Съвета от 20 януари 2004 г. относно контрола върху концентрациите между предприятия (Регламент на ЕО за сливанията) (ОВ L 24, 29.1.2004 г., стр. 1).

⁽⁴⁾ Решение от 27 април 2016 г., *Österreichische Post AG/Комисия*, T-463/14, EU:T:2016:243, точка 28.

- (19) Следва да се отчете фактът, че целта на настоящото решение е да се установи дали дейностите, посочени в искането, са изложени на такова равнище на конкуренция на пазари, достъпът до които не е ограничен по смисъла на член 34 от Директива 2014/25/ЕС, което ще гарантира, че и при липсата на дисциплината, наложена от подробните правила за възлагане на обществени поръчки, определени в Директива 2014/25/ЕС, възлагането на поръчки за изпълнение на посочените дейности ще се извършва по прозрачен недискриминационен начин въз основа на критерии, които позволяват на купувачите да намерят решението, което е икономически най-изгодното като цяло.
- (20) В този контекст е важно да се посочи, че не всички пазарни участници на съответните пазари са обхванати от правилата за възлагане на обществени поръчки. Следователно дружествата, които не са обхванати от тези правила при извършването на дейност на тези пазари, обичайно биха разполагали с възможност да упражняват конкурентен натиск върху участниците на пазара, които са обхванати от правилата за възлагане на обществени поръчки ⁽¹⁾.

СЪОТВЕТНИ ПРОДУКТОВИ ПАЗАРИ

Доставка на дребно на електроенергия

- (21) Както Комисията установи в миналото ⁽²⁾, доставката на дребно на електроенергия обхваща цялостната продажба на електроенергия на крайните потребители, т.е. битови и малки промишлени и търговски потребители, от една страна (т.е. потребителите, които не подлежат на непрекъснато измерване и са присъединени към мрежата за ниско напрежение ⁽³⁾), и големи промишлени и търговски потребители, от друга страна (т.е. потребители, чието потребление се отчита на всеки половин час и обикновено са присъединени към мрежи за високо и средно напрежение ⁽⁴⁾).
- (22) В своята практика на вземане на решения чешкият НОК ⁽⁵⁾ също е отчетел сегментацията на пазарите на дребно на различни категории крайни потребители, но в крайна сметка е оставил отворен въпроса за определението.
- (23) Заявителят прави разграничение между три категории потребители:
- а) Големи търговски потребители, които се определят по това, че са: i) потребители с „автоматично непрекъснато измерване“ — по същество потребители, при които се измерва товарът и които са присъединени към мрежата за високо и средно напрежение; и ii) потребители с „ръчно непрекъснато измерване“ — по същество потребители, присъединени към мрежата за ниско напрежение ⁽⁶⁾. Големите потребители обикновено получават индивидуални предложения от доставчиците или закупуват електроенергия директно на стоковите борси. През 2015 г. те са представлявали около [...] ⁽⁷⁾ от цялото потребление на електроенергия, а от гледна точка на обема — [...] TWh от общо [...] TWh ⁽⁸⁾.
- б) Малки търговски потребители и домакинства, които се определят по това, че са с „различно от непрекъснато измерване“. Тези потребители получават стандартни предложения от доставчиците и от 2006 г. насам са свободни да избират своя доставчик на електроенергия. През 2015 г. тази категория е представлявала около [...] от цялото потребление на електроенергия, а от гледна точка на обема — [...] TWh от общо [...] TWh ⁽⁸⁾.
- в) Други потребители. Тази категория се състои от големи търговски потребители, например оператори на местните разпределителни зони (МРЗ) ⁽⁹⁾, които извършват дейност едновременно като производители и като търговци на дребно на електроенергия, и промишлени паркове, присъединени към МРЗ. Тези големи потребители могат да закупуват електроенергия от други доставчици, различни от операторите на МРЗ, поради което попадат в категорията на големите потребители, определена по-горе. През 2015 г. на тази трета категория се са падали около [...] % от цялото потребление на електроенергия, а от гледна точка на обема — [...] TWh от общо [...] TWh.
- (24) С оглед на факторите, изброени в съображения 21—23, за да се оцени дали са изпълнени условията, определени в член 34 от Директива 2014/25/ЕС, и без да се засяга прилагането на други законодателни актове на Съюза,

⁽¹⁾ Според заявителя в рамките на обхванатите от искането пазари единствено ČEZ Prodej и Pražská plynárenská („PP“) са възложители по смисъла на член 4, параграф 1 от Директива 2014/25/ЕС и съответно са обхванати от правилата за възлагане на обществени поръчки.

⁽²⁾ Дело COMP/M.3440 — EDP/ENI/GDP, съображение 56.

⁽³⁾ Вж. дело COMP/M.6225 Molaris/Commerz Real/RWE/Amprion от 23 август 2011 г.; COMP/M.5467 RWE/Essent от 23 юни 2009 г.

⁽⁴⁾ Вж. дела COMP/M.5512 Electrabel/E.ON от 16 октомври 2009 г.; COMP/M.5496 Vattenfall/Nuon Energy от 22 юни 2009 г.

⁽⁵⁾ Решение № ÚOHS-S0830/2015/KS-45620/2015/840/JMě на чешкия НОК от 21 декември 2015 г., BOHEMIA ENERGY entity s.r.o./Europe Easy Energy a.s.; Решение № ÚOHS-S0438/2016/KS-28103/2016/840/LBř на чешкия НОК от 7 юли 2016 г., BOHEMIA ENERGY entity s.r.o./RIGHT POWER, a. s.

⁽⁶⁾ Вж. доклада на CRA, стр. 17, последен параграф.

⁽⁷⁾ [...] поверителна информация.

⁽⁸⁾ Вж. доклада на CRA, стр. 18, таблица 3.

⁽⁹⁾ Заявителят обясни, че МРЗ са възникнали като производствен обект на конкретен голям промишлен потребител, който с течение на времето го е превърнал в промишлен парк, в който са разположени собствените му производствени съоръжения и производствените съоръжения на други големи промишлени потребители, поддържани от промишления потребител в заварения производствен обект.

съответните продуктови пазари за целите на настоящото решение по отношение на доставка на дребно на електроенергия в Чешката република са следните: а) доставка на дребно на електроенергия за големи потребители (големи промишлени и търговски потребители с непрекъснато измерване, включително потребителите от третата категория, посочена в съображение 23, буква в)) и б) доставка на дребно на електроенергия за малки потребители (домакинства и малки търговски потребители с различно от непрекъснато измерване).

Доставка на дребно на природен газ

- (25) Що се отнася до доставката на дребно на природен газ, Комисията прави разграничение между доставката на природен газ за малки потребители и доставката на природен газ за големи потребители, които са разделени съответно на големи промишлени потребители и на електрически централи ⁽¹⁾.
- (26) В своето Решение М.4238 Е.ОН/PP ⁽²⁾ относно чешкия пазар за природен газ на дребно Комисията остави отворен въпроса за определението, тъй като въпросната сделка не е породила опасения за конкуренцията при каквото и да е алтернативно определение.
- (27) В своята практика на вземане на решения ⁽³⁾ чешкият НОК също е отчетел сегментацията на пазарите за природен газ на дребно на различните категории крайни потребители, но в крайна сметка е оставил отворен въпроса за определението.
- (28) Заявителят също прави разграничение между големи и малки потребители на природен газ. Големите потребители на природен газ ⁽⁴⁾ представляват търговски потребители с i) автоматично непрекъснато измерване с дистанционно (А) или месечно (Б) отчитане и годишно потребление в размер на поне 4,2 GWh или с ii) непериодично измерване с месечно отчитане и годишно потребление между 0,63 и 4,2 GWh. Обикновено те получават индивидуални предложения от доставчиците. Малките потребители са търговски и битови потребители с измерване на непериодични интервали с различно от месечно отчитане и годишно потребление под 0,63 GWh. Като цяло те получават стандартни предложения от доставчиците. На всяка категория се пада около половината от общото потребление на природен газ.
- (29) С оглед на факторите, изброени в съображения 25—28, за да се оцени дали са изпълнени условията, определени в член 34 от Директива 2014/25/ЕС, и без да се засяга прилагането на други законодателни актове на Съюза, съответните продуктови пазари са следните: а) доставка на дребно на природен газ за големи потребители; б) доставка на дребно на природен газ за малки потребители.

СЪОТВЕТНИ ГЕОГРАФСКИ ПАЗАРИ

Доставка на дребно на електроенергия

- (30) Комисията вече установи ⁽⁵⁾, че доставката на дребно на електроенергия за големи потребители е с национален обхват, докато за доставката на дребно на електроенергия за малки потребители могат да бъдат отчетени по-малките регионални пазари. В Решение М. 4238 Е.ОН/PP ⁽⁶⁾ относно чешкия пазар на дребно разследването на пазара показва, че в случая с пазара за електроенергия на дребно пазарът е поне с национален обхват. Въпросът за точния обхват на географския пазар обаче бе оставен отворен. Чешкият НОК установи, че доставката на дребно на електроенергия за малки потребители е с национален обхват ⁽⁷⁾.
- (31) Според заявителя понастоящем има около 65 активни доставчици с над 100 точки на доставка, които могат да снабдяват големите и малките търговски потребители и домакинствата в национален мащаб. Това показва, че пазарите за доставка на дребно са с национален обхват.
- (32) В Чешката република съществуват три електроразпределителни района в съответствие със собствеността на разпределителните дружества ⁽⁸⁾. Поради големите пазарни дялове на тримата регионални дистрибутори в съответните им електроразпределителни райони Чешката република се характеризира със силно изразен регионален елемент.

⁽¹⁾ М. 4180 — *Gaz de France/Suez*, съображение 63; М.3868 — *DONG/Elsam/Energi E2*, съображение 193 и следващите; М. 3440 — *EDP/ENI/GDP*, съображение 215 и следващите; М.5740 — *Gazprom/A2A/JOE*, съображение 17 и следващите.

⁽²⁾ М.4238 Е.ОН/PP, съображение 16.

⁽³⁾ Решение № ÚOHS-S0830/2015/KS-45620/2015/840/JMě на чешкия НОК от 21 декември 2015 г., BOHEMIA ENERGY entity s.r.o./Europe Easy Energy a.s.; Решение № ÚOHS-S0438/2016/KS-28103/2016/840/LBř на чешкия НОК от 7 юли 2016 г., BOHEMIA ENERGY entity s.r.o./RIGHT POWER, a. s.

⁽⁴⁾ Този пазар не включва снабдяване на електрически централи, работещи с природен газ, които обикновено закупуват газ директно на енергийните борси и получават доставки на газ чрез закупуване на газопреносен капацитет.

⁽⁵⁾ М. 5496 — *Vattenfall/Nuon Energy*, съображение 15 и следващите, М. 7778 — *Vattenfall/Engie/GASAG*, съображение 37.

⁽⁶⁾ М.4238 Е.ОН/PP, съображения 19 и 20.

⁽⁷⁾ Решение за сливане № ÚOHS-S492/2011/KS на чешкия НОК.

⁽⁸⁾ CEZ group, бившият заварен оператор на пазара на електроенергия в Чехия и понастоящем все още държавно дружество, притежава пет от осемте електроразпределителни мрежи, две разпределителни мрежи са собственост на Е.ОН, а електроразпределителното дружество в столичния район е собственост на Pražská energetika a.s. („PRE“) — дружество, което се притежава от EnBW и градската управа на Прага и се контролира от EnBW. Вж. доклада на CRA, параграф 2, стр. 1.

Чрез своето дъщерно дружество ČEZ Distribuce ČEZ group е най-големият дистрибутор и разполага с пет от осемте електроразпределителни мрежи, като нейните доставки на електроенергия възлизат на около [...] от цялото потребление на електроенергия в Чешката република; от друга страна, [...] от потреблението на електроенергия се отчита в електроразпределителния район на E.ON и едва [...] — в електроразпределителния район на PRE, а остатъкът се генерира от местните МРЗ ⁽¹⁾. Общо около [...] % от всички точки на доставка са разположени в района на ČEZ Distribuce. Не всички от тях се обслужват от ČEZ Prodej (дружеството от ČEZ group, което извършва доставка на дребно); при все това ČEZ Prodej снабдява по-голямата част ([...] %) от малките търговски потребители и домакинствата в своя електроразпределителен район ⁽²⁾.

- (33) На национално равнище ČEZ Prodej обслужва [...] милиона битови точки на доставка, което отговаря на пазарен дял от около [...] % от точките на доставка.
- (34) Друг елемент, който показва липса на еднакви условия на конкуренция между трите електроразпределителни района, е свързан с факта, че начисляваната от PRE такса за енергийния компонент от стандартната тарифа е с около [...] % по-висока в обслужвания от него район. Заявителят оправдава тази ценова разлика със съществуването на нискотарифното дъщерно дружество на PRE (Yello Energy), което извършва дейност извън района на PRE, но твърди, че ČEZ Prodej и E.ON начисляват идентични цени за енергийния компонент от тарифата и в трите района ⁽³⁾.
- (35) За да се оцени дали са изпълнени условията, определени в член 34 от Директива 2014/25/ЕС, и без да се засяга прилагането на други законодателни актове на Съюза; и въз основа на факта, че съществуват голям брой търговци на дребно, които извършват дейност в национален мащаб, географският обхват на доставката на дребно на електроенергия за крайни потребители в Чешката република може да се счита за национален както за големи, така и за малки потребители. Това обаче не изключва евентуалното наличие на силно изразени регионални елементи.

Доставка на дребно на природен газ

- (36) Комисията вече определи, че пазарите за доставка на дребно на природен газ, включително пазарите за малки потребители, са с национален обхват ⁽⁴⁾.
- (37) В своето Решение М.4238 E.ON/PP ⁽⁵⁾ относно чешкия пазар на дребно Комисията остави отворен въпроса за определеното, тъй като въпросната сделка не е поразила опасения за конкуренцията при каквото и да е алтернативно определение.
- (38) От географска гледна точка в предишната си практика ⁽⁶⁾ чешкият НОК е считал, че съответните продуктови пазари в сектора за доставка на дребно на природен газ са с национален обхват.
- (39) Съгласно най-новата информация понастоящем на чешкия пазар за природен газ на дребно има голям брой активни доставчици ⁽⁷⁾. Според заявителя тези доставчици могат да снабдяват както големи, така и малки потребители в национален мащаб.
- (40) Що се отнася до газоразпределението, в Чешката република съществуват три газоразпределителни района в съответствие със собствеността на разпределителните дружества ⁽⁸⁾. Във връзка с доставката на дребно на природен газ за домакинства Комисията отбелязва, че по отношение на пазарните дялове на заварените дистрибутори на газ спрямо газоразпределителните райони моделът е сходен с този при електроенергията. През 2015 г. тези пазарни дялове са били около [...] % за RWE, [...] % за PP и [...] % за E.ON ⁽⁹⁾. Пазарните дялове на тези дружества обаче са по-размити на национално равнище по отношение на доставката на дребно на природен газ за големи потребители ⁽¹⁰⁾.
- (41) Енергийният компонент от цената на природния газ не се регулира, а се определя от местните разпределителни дружества в трите газоразпределителни района. Анализът на заявителя показва, че ценообразуването на енергийния компонент от общата цена на природния газ както на PP, така и на RWE е едно и също и в трите газоразпределителни района, докато E.ON начислява идентични цени в районите на PP и RWE и малко по-ниски (с по-малко от [...] %) цени в своя район ⁽¹¹⁾. В този контекст заявителят твърди, че пазарът за търговия на дребно с природен газ е с национален обхват.

⁽¹⁾ Вж. доклада на CRA, таблица 1, стр. 6.

⁽²⁾ Вж. доклада на CRA, таблица 8, стр. 23.

⁽³⁾ Вж. доклада на CRA, таблица 9, стр. 23—24.

⁽⁴⁾ M/3696 – E.ON/MOL (2005), съображения 138 и 140.

⁽⁵⁾ M.4238 E.ON/PP, съображение 16.

⁽⁶⁾ Дело S830/2015/KS Bohemia Energy entity s.r.o./Europe Easy Energy a.s.; дело S713/2016/ KS Bohemia Energy entity s.r.o/X Energie s.r.o.

⁽⁷⁾ В националния доклад за 2016 г. на Службата за енергийно регулиране (ERÚ) се посочва, че през 2016 г. са били активни 98 търговци, които са снабдявали с природен газ потребители в Чешката република. (https://www.eru.cz/documents/10540/488714/NR_ERU_2016/3e05aa8c-0a79-4c3c-9389-6d0c3c313e1e).

⁽⁸⁾ Вж. доклада на CRA, параграф 2, стр. 1.

⁽⁹⁾ Вж. доклада на CRA, стр. 31, таблица 17.

⁽¹⁰⁾ Тоест [...] % за RWE и по [...] % за PP и за E.ON (вж. доклада на CRA, стр. 22, таблица 7). Според по-актуални данни обаче през 2016 г. дялът на RWE е бил [...] %; PP е притежавало [...] %, а E.ON — [...] % от пазара за големи потребители (вж. отговора на заявителя от 12 април 2018 г. на ИИ на Комисията от 21 декември 2017 г., стр. 16).

⁽¹¹⁾ Вж. доклада на CRA, таблица 18, стр. 33.

- (42) За да се оцени дали са изпълнени условията, определени в член 34 от Директива 2014/25/ЕС, и без да се засяга прилагането на други законодателни актове на Съюза; и въз основа на факта, че съществуват голям брой търговци на дребно, които извършват дейност в национален мащаб, географският пазар за доставка на дребно на природен газ за крайни потребители в Чешката република може да се счита за национален както за големи, така и за малки потребители. Това обаче не изключва евентуалното наличие на силно изразени регионални елементи, както и при доставката на електроенергия.

Анализ на пазара

- (43) Комисията прие други решения ⁽¹⁾ относно приложимостта на изключенията от правилата за възлагане на поръчки по отношение на доставката на дребно на електроенергия и природен газ. В тези решения Комисията основа своята оценка по-специално на следните критерии: общ брой на участниците на пазара, общ пазарен дял на най-големите участници, равнище на промяна на условията от страна на крайните потребители, ликвидност на пазарите на едро и регулиране на цените.

Доставка на дребно на електроенергия

- (44) На първо място следва да се отбележи, че за да може даден доставчик да е надежден участник в дългосрочен план, упражняващ ефективен конкурентен натиск на равнището на търговията на дребно в Чешката република, той трябва да има достъп до конкурентни източници на електроенергия, било то чрез собствени производствени мощности или чрез достъп до ликвидни пазари на едро за всички необходими продукти на едро в Чешката република, или чрез внос от чужбина. В противен случай търговците на дребно зависят от своите вертикално интегрирани конкуренти за закупуването на електроенергия, което означава, че постоянно са застрашени от свиване на маржовете, а това на свой ред намалява значително конкурентните ограничения, които могат да поставят на вертикално интегрирани доставчици като ČEZ.
- (45) Поради това при оценката дали доставката на дребно на електроенергия е пряко изложена на конкуренция, е необходимо да се отчетат и условията на конкуренция на разположения нагоре по веригата пазар за производство и доставка на едро на електроенергия и позицията на операторите на този пазар ⁽²⁾.

Брой на участниците на пазара, пазарни дялове на най-големите участници

- (46) През юни 2017 г. 65 активни доставчици са снабдявали над 100 точки на доставка в трите електроразпределителни района на ČEZ group, E.ON и PRE. ČEZ Prodej е най-големият доставчик както за големи, така и за малки потребители, следван от E.ON и PRE. Пазарните дялове на останалите конкуренти по отношение на доставката за крайни потребители са много по-малки.
- (47) В предишни решения ⁽³⁾ Комисията счете, че по отношение на пазара за доставка на дребно на електроенергия общият пазарен дял на трите най-големи предприятия представлява един от подходящите показатели за оценка на концентрацията на пазара и за оценка на общото състояние на конкуренцията. Предвид факта, че не всички участници на пазара са обхванати от правилата за възлагане на обществени поръчки, анализът се съсредоточава върху пазарната позиция и конкурентните ограничения върху отделните участници на пазара, които подлежат на правилата за обществените поръчки, т.е. по същество ČEZ Prodej и PP. Когато обаче това е целесъобразно, за да се разбере пазарният контекст, в който извършват дейност ČEZ Prodej и PP, в анализа са включени и други оператори на пазара (вж. също така съображение 20). Други мерки за концентрация също може да се считат за имащи значение.

Доставка на дребно на електроенергия за големи потребители

- (48) ČEZ Prodej снабдява [...] от големите потребители, а от гледна точка на обема осигурява около [...] TWh от общо [...] TWh ⁽⁴⁾. Неговият пазарен дял за големи потребители като цяло е останал стабилен в периода 2012—2015 г. в размер на [...] % ⁽⁵⁾, но през 2016 г. се е понижил на [...] % ⁽⁶⁾. Комисията отбелязва, че това понижение е настъпило в същата година, в която ČEZ group е отчела няколко спирияния в редица от ядрените си реактори,

⁽¹⁾ Решение 2007/141/ЕО на Комисията от 26 февруари 2007 г. за установяване, че член 30, параграф 1 от Директива 2004/17/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за координиране на процедурите за възлагане на обществени поръчки от възложители, извършващи дейност във водоснабдяването, енергетиката, транспорта и пощенските услуги, се прилага към електроснабдяването и газоснабдяването в Англия, Шотландия и Уелс (ОВ L 62, 1.3.2007 г., стр. 23) и Решение за изпълнение (ЕС) 2016/1674 на Комисията от 15 септември 2016 г. за освобождаване на доставката на електроенергия и газ на дребно в Германия от прилагането на Директива 2014/25/ЕС на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 253, 17.9.2016 г., стр. 6).

⁽²⁾ Разположеният нагоре по веригата пазар за електроенергия на едро не е бил разследван в рамките на предишни решения съгласно член 34 от Директива 2014/25/ЕС, тъй като състоянието на конкуренцията на тези пазари нагоре по веригата не е пораждало опасения за нивото на популо по веригата.

⁽³⁾ Решение за изпълнение (ЕС) 2016/1674, съображение 37 и цитираните в него решения.

⁽⁴⁾ Вж. доклада на CRA, таблица 3, стр. 18 и таблица 6, стр. 21.

⁽⁵⁾ Вж. искането, стр. 32, таблица 3.

⁽⁶⁾ Що се отнася до големите промишлени потребители, ако бъдат включени операторите на МРЗ, пазарният дял на ČEZ Prodej се увеличава от [...] % на [...] % (вж. отговора от 1 август 2017 г. на ИИ на Комисията от 28 юни 2017 г., таблица 2, стр. 8).

засегнали около [...] от ядрените ѝ мощности, което потвърждава, че достъпът до конкурентни източници на електроенергия е основен фактор за конкуренцията на пазарите на дребно. Освен това не може да се изключи вероятността пазарният дял на ČEZ Prodej в размер на [...] % да се окаже по-голям в един или повече региони, ако бъде изчислен въз основа на регионалния, а не на националния географски пазар за големи потребители. При все това не бе предоставена информация за пазарните дялове на местните пазари за големи потребители, присъединени към мрежата на ČEZ Prodej, макар че такава бе поискана.

- (49) В периода 2014—2016 г. пазарните дялове по отношение на големите потребители са останали относително стабилни и при E.ON — около [...] % и PRE — около [...] %.
- (50) На национално равнище общият пазарен дял на тримата основни участници на пазара (ČEZ Prodej, E.ON и PRE) за големи потребители е около 60 % ⁽¹⁾ (изчисленият за този пазар ННІ ⁽²⁾ е 1 847 ⁽³⁾). Що се отнася до другите доставчици, работещи с големи потребители, Bohemia Energy, CENTROPOL, RWE, Veolia Komodity, Lumius, EP Energy Trading, Slovenské elektrárne и Amper Market са все под [...] %.

Доставка на дребно на електроенергия за малки потребители

- (51) На национално равнище ČEZ Prodej снабдява [...] % от малките потребители ⁽⁴⁾ от гледна точка на доставения обем; в електроразпределителния район на ČEZ group обаче потреблението е по-голямо като обем, а именно [...] TWh, от които [...] TWh представлява потреблението на малките потребители ⁽⁵⁾. Пазарните дялове на ČEZ Prodej по отношение на такива потребители са останали относително стабилни в периода 2012—2015 г. — [...] % ⁽⁶⁾. Комисията обаче отбелязва, че според становището на НОК пазарният дял на ČEZ Prodej е намалял през последните 6 години ⁽⁷⁾.
- (52) На местно равнище заварените участници имат големи пазарни дялове по отношение на малките потребители: през 2014—2015 г. пазарните дялове на ČEZ Prodej и E.ON в техните електроразпределителни райони са били [...] %, докато пазарният дял на PRE в района на Прага е бил [...] %. Присъствието на всеки от тримата основни доставчици в районите на другите двама доставчици е било незначително ([...] %) ⁽⁸⁾. Това потвърждава, че са налице силно изразени регионални елементи.
- (53) В периода 2014—2016 г. пазарните дялове по отношение на малките потребители са останали относително стабилни и при E.ON — около [...] %, и PRE — около [...] %. На национално равнище общият пазарен дял на тримата основни участници на пазара (ČEZ Prodej, E.ON и PRE) за малки потребители е около 74 % ⁽⁹⁾ (изчисленият за този пазар ННІ е 2 664) ⁽¹⁰⁾. Най-близкият конкурент за категорията на малките потребители е Bohemia Energy с [...] %.

Равнища на промяна на условията от страна на крайните потребители

- (54) Броят на потребителите, които променят условията, също се счита за подходящ показател за ефективна конкуренция. Биха могли да се определят два вида промяна на условията от страна на потребителите: външна промяна, т.е. промяна на доставчика, и вътрешна промяна, която се определя като промяна на тарифата или договора с настоящия доставчик. В предишно решение ⁽¹¹⁾ Комисията анализира основно външната промяна.

⁽¹⁾ За сравнение в Решение за изпълнение (ЕС) 2016/1674 бе установено, че общият пазарен дял на четиримата най-големи търговци на дребно на електроенергия в Германия е 33 %, а в Решение 2010/403/ЕС на Комисията от 14 юли 2010 г. за освобождаване на производството и продажбата на едро на електроенергия в италианската макрозона Север и продажбата на дребно на електроенергия на крайните потребители, присъединени към мрежи под средно, високо и много високо напрежение в Италия, от прилагането на Директива 2004/17/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно координирането на процедурите за възлагане на поръчки от възложители, извършващи дейност в секторите на водоснабдяването, енергетиката, транспорта и пощенските услуги (ОВ L 186, 20.7.2010 г., стр. 44) относно Италия бе установено, че общият пазарен дял на тримата най-големи търговци на дребно на електроенергия възлиза на 43,89 %. В Решение 2006/422/ЕО на Комисията от 19 юни 2006 г., с което се определя, че член 30, параграф 1 от Директива 2004/17/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно координиране на процедурите за възлагане на обществени поръчки от възложители, извършващи дейност във водоснабдяването, енергетиката, транспорта и пощенските услуги, се прилага спрямо производството и продажбата на електроенергия във Финландия, с изключение на Аландските острови (ОВ L 168, 21.6.2006 г., стр. 33) относно Финландия този пазарен дял е бил 35—40 %.

⁽²⁾ ННІ — индекс на Херфиндал-Хиршман.

⁽³⁾ Вж. искането, стр. 7.

⁽⁴⁾ По отношение на малките потребители вж. таблица 10 от отговора на заявителя от 10 май 2017 г. на ИИ на Комисията от 21 април 2017 г.

⁽⁵⁾ Вж. доклада на CRA, таблица 3, стр. 18 заедно с таблица 8, стр. 23.

⁽⁶⁾ Вж. искането, таблица 3, стр. 32.

⁽⁷⁾ Вж. становището на НОК, стр. 2.

⁽⁸⁾ Вж. доклада на CRA, таблица 8, стр. 23.

⁽⁹⁾ За сравнение в Решение за изпълнение (ЕС) 2016/1674 бе установено, че общият пазарен дял на четиримата най-големи търговци на дребно на електроенергия в Германия е бил 36 %. В Решение 2006/422/ЕО относно Финландия този пазарен дял е бил 35—40 %.

⁽¹⁰⁾ Вж. презентацията на CRA пред ГД „Конкуренция“ от 9 юни 2017 г.

⁽¹¹⁾ Решение за изпълнение (ЕС) 2016/1674.

Доставка на дребно на електроенергия за големи потребители

- (55) Заявителят твърди, че равнищата на външна промяна са относително високи сред големите потребители. При все това равнището на външна промяна сред големите потребители е намаляло от около 30 % през 2010 г. на 16 % през 2015 г.; средното равнище на външна промяна през тези шест години е било 22 % ⁽¹⁾. За сравнение равнищата на външна промяна средно са по-високи в Чешката република, отколкото в Германия (около 11 %) ⁽²⁾, и по-ниски, отколкото в Италия (около 32 %) ⁽³⁾. Според заявителя не се начисляват разходи за промяна на доставчика на електроенергия; потребителите, присъединени директно към мрежата за високо напрежение, организират снабдяването си с електроенергия чрез търгове или директно закупуват електроенергия на борсите, което може да обясни тенденцията им да сменят доставчиците по-често, отколкото малките потребители (вж. съображения 56—59) ⁽⁴⁾.

Доставка на дребно на електроенергия за малки потребители

- (56) Заявителят твърди, че равнищата на външна промяна сред малките потребители не са високи, защото се счита, че нивото на удовлетвореност на потребителите е високо и/или защото се подновяват договорите със същия доставчик. Равнището на външна промяна сред малките потребители през 2015 г. е било приблизително 4,6 % (т.е. същото като през 2010 г.); средното равнище на външна промяна през тези шест години е било 5 % ⁽⁵⁾. Според заявителя външната промяна на доставчика на електроенергия е доста лесна и за малките потребители. Според проучване сред потребителите, проведено от заявителя, малките потребители в трите електроразпределителни района биха сменили доставчика си на електроенергия „в отговор на увеличение на цените в размер на 5—10 %“ ⁽⁶⁾.
- (57) В становището на НОК е посочено, че според проучването сред потребителите, възложено от ČEZ Prodej, потребителите са изключително чувствителни към цените и имат готовност да сменят своя доставчик ⁽⁷⁾. Освен това в становището на НОК се посочва, че „доставчиците са започнали да отправят към своите клиенти оферти за запазване на доставчика със значителни отстъпки, с които се повишава конкуренцията“ и в съответствие с това въз основа на вътрешните данни на ČEZ Prodej, „значителна част от клиентите на ČEZ Prodej, които в противен случай биха сменили своя доставчик, вместо това избират да преминат към по-изгодна тарифа на ČEZ Prodej“ ⁽⁸⁾. В становището на НОК също така се заключава, че ако се сумират равнищата на външна и вътрешна промяна във връзка с ČEZ Prodej, общото равнище на промяна сред домакинствата възлиза на [...] %.
- (58) Комисията обаче отбелязва, че в съответствие с най-новата публично достъпна информация ⁽⁹⁾ равнищата на вътрешна промяна сред домакинствата в Чешката република изглежда са доста ниски. По-специално средното равнище на вътрешна промяна в областта на електроенергията за битови клиенти за тригодишен период е едва 2 %, докато средното равнище на външна промяна на доставчика на електроенергия сред битовите клиенти за петгодишен период е 6 % ⁽¹⁰⁾.
- (59) В допълнение към това Комисията отбелязва, че по отношение на пазара за електроенергия на дребно чешкият национален регулаторен орган (ERÚ) изтъква някои неясни договорни условия в договорите с фиксиран срок с автоматично подновяване, които могат да затруднят потребителите при определянето на датите и условията, при които могат да бъдат прекратени договорите ⁽¹¹⁾. Същата точка относно договорите с фиксиран срок и автоматично подновяване е изтъкната отново и в най-новия достъпен национален доклад на ERÚ за 2016 г. ⁽¹²⁾.

Достъп до електроенергия на едро

- (60) Ликвидността на пазара на едро представлява подходящ показател за конкуренция, тъй като достатъчният обем както на търсенето, така и на предлагането на съответните продукти на едро (например базов товар, върхов товар,

⁽¹⁾ Вж. искането, таблица 12, стр. 58. Процентите са изчислени във връзка с точките на доставка.

⁽²⁾ Решение за изпълнение (ЕС) 2016/1674, съображение 39.

⁽³⁾ Решение 2010/403/ЕС, съображение 18.

⁽⁴⁾ Вж. доклада на CRA, стр. 43.

⁽⁵⁾ Вж. искането, таблица 13, стр. 59. Процентите са изчислени във връзка с точките на доставка.

⁽⁶⁾ Вж. доклада на CRA, стр. 49.

⁽⁷⁾ Вж. становището на НОК, стр. 2, последен параграф.

⁽⁸⁾ Вж. становището на НОК от 14 юни 2017 г., стр. 3, параграфи 3 и 4.

⁽⁹⁾ Годишен доклад на Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия/Съвета на европейските енергийни регулатори относно резултатите от мониторинга на вътрешните пазари на електроенергия и природен газ през 2015 г. от ноември 2016 г., стр. 66 https://www.acer.europa.eu/Official_documents/Acts_of_the_Agency/Publication/ACER_Market_Monitoring_Report_2015.pdf

⁽¹⁰⁾ Средното равнище на външна промяна за петгодишен период в Чешката република е по-ниско, отколкото в Германия, Швеция, Финландия и Великобритания.

⁽¹¹⁾ Национален доклад на ERÚ за 2015 г., стр. 21. (https://www.eru.cz/documents/10540/488714/NR_ERU_2015.pdf/e6ca9e45-17c6-4f48-9561-8f0ef0d6af29), национален доклад на ERÚ за 2016 г., стр. 25.

⁽¹²⁾ Национален доклад на ERÚ за 2016 г., стр. 25.

почасови блокове за различни периоди от време) осигурява възможности за снабдяване и хеджиране за доставчици, които не разполагат със собствени производствени мощности, като им позволява да навлязат на пазарите на дребно и да се конкурират с вертикално интегрирани доставчици със собствени производствени мощности.

ČEZ group несъмнено остава най-големият производител на електроенергия

- (61) Що се отнася до производството, през 2016 г. ČEZ group е произвела [...] % от общия обем на произведената електроенергия в Чешката република ⁽¹⁾. Пазарният дял на втория по големина производител (Elektrárna Počeradý a.s.) е бил [...] %, а пазарните дялове на всеки от следващите трима производители (Sokolovská Uhelná a.s., Elektrárna Dětmarovice a.s. и Severní Energetická a.s. ⁽²⁾) са били под [...] % ⁽³⁾. Пазарните дялове на следващите шестима производители са били под 3 %, а останалата част от тази категория (на която се падат около 17 % от произведената електроенергия) се състои от множество малки соларни/вятърни електроцентрали и селскостопански предприятия. E.ON, PRE и останалите по-малки търговци на дребно (например Bohemia Energy, CENTROPOL) не разполагат със собствени производствени активи в Чешката република.
- (62) Поради това ČEZ group остава най-големият производител на електроенергия в Чешката република. Нейният пазарен дял на производствено равнище отразява привилегирования ѝ достъп до най-евтините източници за производство на електроенергия в Чешката република (ядрена енергия, лигнит, въглища).
- (63) Що се отнася до производството на ядрена енергия, следва да се отбележи, че през 2016—2017 г. ČEZ group е отчела няколко спирания в редица от ядрените си реактори [...].
- (64) Съгласно чешкия стратегически план за енергетиката в дългосрочен план ⁽⁴⁾ към 2050 г. производството на ядрена енергия следва да задоволява около половината от общото потребление на електроенергия на страната (в сравнение с около една трета понастоящем). Чешките органи планират да изведат от експлоатация четири блока в Дуковани след 2035 г. и същевременно да изградят нови реактори в двата съществуващи ядрени обекта (Дуковани и Темелин) с възможност или държавата да придобие ядрените мощности на ČEZ group, или ČEZ group да финансира новите централи. При този сценарий на пълно възстановяване на работата на нейните реактори и прогнозирано увеличение на производството на електроенергия през следващата година ⁽⁵⁾, дялът на ČEZ group от пазара за производство на електроенергия вероятно отново ще достигне предишното равнище.

Използване на пазара на едро

- (65) На равнището на едро електроенергията се продава вътрешно в рамките на вертикално интегрирани предприятия, които извършват както производствени дейности, така и дейности по доставка на дребно (като например субектите от ČEZ group), или се търгува през различни канали: съгласно договори на чисто двустранна основа (извънборсови, или ОТС) или брокерски договори; на форуърдни пазари, организирани от Power Exchange Central Europe, a.s. („PXЕ“), или на Чешко-моравската стокова борса в Кладно („СМСЕК“) ⁽⁶⁾; и на спот пазари, организирани от чешкия оператор на пазарите на електроенергия и природен газ — дружеството ОТЕ a.s. Търговците на електроенергия могат да използват всякакви комбинации от двустранни договори и продукти на енергийната борса, включително платформите на ОТЕ и чуждестранни борси ⁽⁷⁾, за да купуват и продават ⁽⁸⁾.
- (66) Цените на едро на борсата PXЕ традиционно следват цените на борсата EEX. В това отношение заявителят твърди, че ČEZProdej ⁽⁹⁾ не получава конкурентно предимство в сравнение с останалите търговци на дребно на пазара, които закупуват електроенергия на борсата PXЕ, защото [...] ⁽¹⁰⁾. Следва обаче да се отбележи, че това ценово равнище е основано на чисто договорно споразумение между две дружества от една и съща група, поради което то може да бъде променено по всяко време и не оказва въздействие върху общите приходи на ČEZ group.

⁽¹⁾ По-специално почти [...] TWh от брутното производство на електроенергия в размер на [...] TWh (вж. отговора на заявителя от 10 май 2017 г. на ИИ на Комисията от 21 април 2017 г., стр. 1, таблица 1). ERU докладва, че през 2016 г. брутното производство на електроенергия е било общо 83,3 TWh.

⁽²⁾ Независимо от това би могло да се очаква, че след обявената продажба на притежаваната от ČEZ group въглищна електроцентрала Počeradý (с мощност 1 000 MW) на Czech Coal, пазарният дял на Severní Energetická (дъщерно дружество на Czech Coal) леко ще се увеличи.

⁽³⁾ Вж. отговора на заявителя от 1 август 2017 г. на ИИ на Комисията от 28 юни 2017 г.

⁽⁴⁾ Вж. „Power in Europe“ („Електроенергия в Европа“) на Platts, брой 753, 3 юли 2017 г., стр. 15.

⁽⁵⁾ През март 2017 г. ČEZ group прогнозира, че през 2018 г. произвежданата от нея електроенергия ще се увеличи на 66 TWh спрямо 59 TWh през 2015 г. — вж. „Power in Europe“ на Platts, брой 722 (28 март 2016 г.), стр. 15.

⁽⁶⁾ Тази стокова борса е насочена по-специално към търгуване в национален, а не в международен план.

⁽⁷⁾ Най-вече Европейската енергийна борса в Лайпциг (EEX).

⁽⁸⁾ Национален доклад на ERU за 2015 г., стр. 17, 18.

⁽⁹⁾ В своето становище НОК изтъква същия аргумент.

⁽¹⁰⁾ Вж. отговора на заявителя от 28 март 2017 г. на ИИ на Комисията от 24 март 2017 г.

- (67) Обемите, търгувани на пазарите на едро (спот и форуърдни пазари, брокерски пазари и борси) в Чешката република през 2016 г. ([...] TWh), са били около [...] от размера на годишното потребление на електроенергия⁽¹⁾. По-специално обемите, търгувани извънборсово на брокерски платформи като Trauport, през 2016 г. са били в размер на [...] TWh (от общо търгуван обем в размер на [...] TWh), като леко са се увеличили от 2008 г. насам ([...] TWh)⁽²⁾. В сравнение с това размерът на германския пазар на едро е десет пъти по-голям от общия обем на потреблението на електроенергия⁽³⁾. В Чешката република е отчетен малък обем на търговията с фючънси⁽⁴⁾ на най-голямата енергийна борса (PXE⁽⁵⁾), докато на националните места за търговия като СМСЕК са търгувани много малки обеми (2—3 TWh)⁽⁶⁾. Търгуваните обеми на пазара „ден напред“ и на пазара в рамките на деня (спот пазари на ОТЕ), които също са необходими, за да могат търговците на дребно да разчитат на пазарите на едро, са се увеличили от 2008 г. насам, но съответните обеми продължават да бъдат малки⁽⁷⁾. На последно място, липсата на данни относно преките (извънборсови) двустранни продажби не позволява на Комисията да оцени дали те са достатъчни, за да могат новите участници да се конкурират на пазара⁽⁸⁾.

Възможности за внос

- (68) Що се отнася до вноса, заявителят изтъкна, че съществува „достатъчен капацитет на междустелните връзки по чешко-германската граница“⁽⁹⁾. При все това чешкият оператор на преносната система (ОПС) докладва⁽¹⁰⁾ за няколко критични ситуации в чешката преносна система поради непланирани транзитни потоци (или „кръгови потоци“), равняващи се на няколко GW. По-специално според чешкия ОПС кръговите потоци представляват огромен проблем за стабилността на електроенергийната мрежа⁽¹¹⁾ и ограничаващ фактор за търговията по чешките граници и особено на чешко-германската граница. Посочените от заявителя стойности⁽¹²⁾ показват, че предлаганите за търговия вносни мощности на границата с Германия значително са се понижали в периода 2014—2016 г.⁽¹³⁾
- (69) Освен това е възможно капацитетът за внос от съседните държави да се е понижил поради традиционно ниските цени на едро в Чешката република. Такъв е бил случаят в периода 2012—2016 г., когато средната разлика в цените за ден напред на чешките граници е била отрицателна, а именно -3,9 EUR/MWh с Полша; -0,4 EUR/MWh с Австрия; -0,6 EUR/MWh със Словакия и леко положителна само с Германия (0,4 EUR/MWh)⁽¹⁴⁾.
- (70) Независимо от горепосоченото заявителят твърди, че през 2016 г. между участниците на пазара е бил разпределен вносен капацитет в размер на около 8,6 TWh, като са били внесени 7,9 TWh, представляващи „приблизително 13 % от общото потребление на електроенергия“, в отговор на внезапните спирания на ядрените електроцентрали на ČEZ group⁽¹⁵⁾. Това извънредно обстоятелство може да обясни обемите на вноса и разпределен между пазарните участници капацитет през 2016 г. В действителност ČEZ group е изчислила, че ако не бяха настъпили тези спирания, тя е щяла да произведе допълнителни [...] TWh електроенергия. Ситуацията обаче се възстановява и някои от реакторите отново са заработили, докато за други се планира скоро да бъдат пуснати. В резултат на това може да се очаква, че в бъдеще вносът постепенно ще намалее, тъй като увеличаването на производството на ядрена енергия с ниски пределни разходи ще понижи цените на електроенергията в Чешката република.

⁽¹⁾ Докладваните от заявителя стойности са основани на стойности на ОТЕ.

⁽²⁾ Търгуваните чрез брокер обеми на Trauport—ОТС през предходните години са се развили по следния начин: [...] TWh през 2008 г.; [...] TWh през 2009 г.; [...] TWh през 2010 г.; [...] TWh през 2011 г.; [...] TWh през 2012 г.; [...] TWh през 2013 г.; [...] TWh през 2014 г. и [...] TWh през 2015 г. Вж. отговора на заявителя от 10 май 2017 г. на ИИ на Комисията от 3 май 2017 г.

⁽³⁾ Вж. Решение за изпълнение (ЕС) 2016/1674.

⁽⁴⁾ [...] TWh през 2016 г. в сравнение с [...] TWh през 2008 — вж. отговора на заявителя от 10 май 2017 г. на ИИ на Комисията от 3 май 2017 г., таблица 5, стр. 4.

⁽⁵⁾ На PXE се търгуват само финансови продукти, т.е. няма възможност за физически доставки.

⁽⁶⁾ Приблизително 2,6 TWh според годишния доклад на Kladno за 2015 г. (достъпен онлайн на чешки език на адрес: <https://www.cmkkb.cz/zpravy/vz2015/#6/z>, стр. 6).

⁽⁷⁾ Около [...] TWh. Вж. таблица 5, стр. 4 от отговора на заявителя от 10 май 2017 г. на ИИ на Комисията от 21 април 2017 г.

⁽⁸⁾ Заявителят не представи обемите на доставената електроенергия съгласно споразумения за сътрудничество или преки двустранни продажби (без брокер), като посочи, че такива не са му известни. Горепосочените изчисления не включват данни от извънборсови платформи.

⁽⁹⁾ Вж. стр. 10 (отговор на въпрос 9) от отговора на заявителя от 16 февруари 2017 г. на ИИ на Комисията от 31 януари 2017 г.

⁽¹⁰⁾ Вж. няколко доклада и проучвания, публикувани от чешкия ОПС ČEPS a.s. (www.ceps.cz) относно кръговите потоци в региона.

⁽¹¹⁾ Вж. също така националния доклад на ERU за 2016 г.

⁽¹²⁾ Вж. отговора на заявителя от 1 август 2017 г. на ИИ на Комисията от 28 юни 2017 г., както и приложенията към него.

⁽¹³⁾ Търговският капацитет на чешко-германската граница (в посока от Германия към Чешката република), достъпен на пазара „ден напред“, се е понижил от [...] MWh през 2014 г. на [...] MWh през 2016 г. (стойностите са изчислени въз основа на приложение 8 от отговора на заявителя от 1 август 2017 г. на ИИ на Комисията от 28 юни 2017 г.).

⁽¹⁴⁾ Вж. доклада на Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия относно пазарите на електроенергия и природен газ от 2016 г. (http://www.acer.europa.eu/Official_documents/Acts_of_the_Agency/Publication/ACER%20Market%20Monitoring%20Report%202016%20-%20ELECTRICITY.pdf).

⁽¹⁵⁾ Вж. стр. 10 (отговор на въпрос 9) от отговора на заявителя от 16 февруари 2017 г. на ИИ на Комисията от 31 януари 2017 г.

Ценова конкуренция и регулиране на цените

- (71) Цената за доставка на електроенергия за крайни потребители е съставена от два основни компонента ⁽¹⁾: първият от тях, който представлява 45 % от общата крайна цена, включва фиксирани разходи за разпределението на електроенергия, спомагателни услуги, системни такси и др.; вторият, представляващ 37 % от общата крайна цена, е енергийният компонент, който включва марж за доставка на дребно ⁽²⁾. Този втори компонент не се регулира ⁽³⁾.
- (72) Що се отнася до цените на електроенергията за крайните потребители, равнището на цените с включени данъци е по-ниско от средното за ЕС-28 както за големи, така и за малки потребители, и също така е по-ниско от средното за ЕС-28, ако данъците бъдат изключени ⁽⁴⁾. Заявителят отбелязва, че в периода 2007—2015 г. тези цени са били постоянно по-ниски от съответните цени в Германия.
- (73) По-специално по отношение на големите промишлени потребители ⁽⁵⁾ заявителят отбелязва, че чешкият енергиен компонент се е понижил с над 40 % между втората половина на 2012 г. и втората половина на 2015 г., когато е бил с 24 % по-нисък (0,0300—0,0400 EUR/kWh) от германския енергиен компонент (0,0400—0,0500 EUR/kWh). Що се отнася до домакинствата ⁽⁶⁾, заявителят отбелязва, че след втората половина на 2009 г. чешкият енергиен компонент постоянно се е понижавал и че през втората половина на 2015 г. е бил почти 0,0400 EUR/kWh, т.е. с 49 % по-нисък от германския енергиен компонент (0,0700—0,0800 EUR/kWh) ⁽⁷⁾.
- (74) От тези стойности, основани на данни на Евростат, заявителят заключава, че „степената на конкуренция е по-висока на чешкия пазар в сравнение с германския пазар, който е пряко изложен на конкуренция в съответствие с неотдавнашното Решение на Комисията за освобождаване на доставката на дребно в Германия“ ⁽⁸⁾. Доказателствата обаче не сочат към такова заключение, особено при сравнението на цените между чешкия и германския пазар. При определени условия (например равнища на пределните разходи и еластичност на търсенето) икономическата теория предполага, че цените на силно концентрираните пазари биха могли да бъдат по-ниски в сравнение с цените на по-слабо концентрираните пазари ⁽⁹⁾. Още по-важен е фактът, че сравнението на цените зависи от избора на мерна единица. Всъщност през последните години германските цени са били по-високи от чешките в абсолютно изражение, но са били по-ниски от гледна точка на стандарта на покупателна способност (СПС); в това отношение чешките цени са били по-високи през 2015 г. ⁽¹⁰⁾
- (75) Освен това, по-специално по отношение на битовите цени Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия (ACER) отчете въз основа на получената от националните регулаторни органи информация, че е „възможно да съществуват несъответствия в данните за цените на електроенергията за битови нужди. Поради това тези резултати следва да се тълкуват с известна доза предпазливост“. ⁽¹¹⁾

ДОСТАВКА НА ДРЕБНО НА ПРИРОДЕН ГАЗ**Брой на участниците на пазара, пазарни дялове на най-големите участници**

- (76) Най-новите стойности, представени от ERÚ, показват, че през 2016 г. са били активни 98 търговци, които са снабдявали с природен газ потребители в Чешката република ⁽¹²⁾. Общите разходи ⁽¹³⁾ за навлизане на пазара за доставка на дребно на природен газ са ниски и изглежда не представляват пречка за навлизане на пазара.

⁽¹⁾ Данъците представляват 18 % от цената.

⁽²⁾ Вж. националния доклад на ERÚ за 2016 г., таблица 8, стр. 20.

⁽³⁾ Единственото изключение от това правило е цената на електроенергията, доставяна от доставчик, който действа в краен случай, но тази цена е незначителна в Чешката република.

⁽⁴⁾ Вж. <http://ec.europa.eu/eurostat/web/energy/data/database>

⁽⁵⁾ За изчисляването на тази цена заявителят определя големите промишлени потребители като потребители, чието потребление е между 2 000 и 20 000 MWh.

⁽⁶⁾ За изчисляването на тази цена заявителят определя битовите потребители като потребители, чието потребление е между 2 500 и 5 000 kWh.

⁽⁷⁾ Вж. доклада на CRA, стр. 41 и стр. 42.

⁽⁸⁾ Раздел 5.2 от искането, стр. 37, последен параграф.

⁽⁹⁾ Например на олигополен пазар с конкуренция на Курно може да бъде демонстрирано, че съвкупният индекс на Лернер за пазарна мощ (процентът от цената, който не е предназначен да покрива пределни разходи, известен и като надценка) е обратнопропорционален на еластичността на търсенето и правопропорционален на измерената чрез индекса HHI концентрация (вж. например глава 4 от Vives, 1999, „Oligopoly Pricing: Old Ideas and New Tools“ („Олигополено ценообразуване: стари идеали и нови инструменти“), MIT Press). Това означава, че ако всички други елементи са еднакви, на по-силно концентрираните пазари (с по-голяма еластичност) ще има по-големи (по-малки) надценки. Това също така предполага, че на силно концентрирания пазар А могат да се отчетат по-ниски цени (и въпреки това по-голяма надценка) в сравнение с по-слабо концентрирания пазар Б, например ако пределните разходи на пазар А са достатъчно малки в сравнение с пазар Б. Същият резултат се получава и при алтернативни комбинации на относителните пределни разходи и еластичността на търсенето между пазари А и Б, включително комбинации, които наподобяват реалните характеристики на чешкия и германския пазар. Поради това тези примери за съпоставка предполагат, че от просто сравнение на наблюдаваните цени и без да се отчитат други фактори може да не е възможно да се достигне до категорично заключение дали даден пазар е по-конкурентен от друг.

⁽¹⁰⁾ Изчисление на Комисията въз основа на данни на Евростат (Ref. tables: nrg_pc_204 and nrg_pc_205).

⁽¹¹⁾ Вж. доклада на ACER от 2015 г. относно наблюдението на пазара — Пазари за електроенергия и природен газ на дребно — стр. 44, бележка под линия 107. https://www.acer.europa.eu/Official_documents/Acts_of_the_Agency/Publication/ACER%20Market%20Monitoring%20Report%202015%20-%20ELECTRICITY%20AND%20GAS%20RETAIL%20MARKETS.pdf

⁽¹²⁾ Вж. националния доклад на ERÚ за 2016 г., стр. 42.

⁽¹³⁾ Общите разходи се състоят от разходите, свързани с получаването на лицензия, и оперативните разходи (маркетинг, разходи за обслужване на клиенти и др.).

- (77) В предишни решения ⁽¹⁾ Комисията счете, че по отношение на пазара за доставка на дребно на природен газ общият пазарен дял на трите най-големи предприятия представлява един от подходящите показатели за оценка на концентрацията на пазара и за оценка на общото състояние на конкуренцията. Предвид факта, че не всички участници на пазара са обхванати от правилата за възлагане на обществени поръчки, анализът се съсредоточава върху пазарната позиция и конкурентните ограничения върху отделните участници на пазара, които подлежат на правилата за обществените поръчки, т.е. по същество ČEZ Prodej и PP. Когато обаче това е целесъобразно, за да се разбере пазарният контекст, в който извършват дейност ČEZ Prodej и PP, в анализа са включени и други оператори на пазара (вж. също така съображение 20). Други мерки за концентрация също може да се считат за имащи значение.
- (78) В съответствие с най-актуалните стойности ⁽²⁾ най-големите доставчици на природен газ от гледна точка на количеството, доставяно на потребителите, са RWE (понастоящем Innogy Energie, s.r.o.) с пазарен дял от почти [...] %, следван от PP и E.ON с [...] %. ČEZ Prodej също осъществява дейност на този пазар, като пазарният му дял е [...] % ⁽³⁾.

Доставка на дребно на природен газ за големи потребители

- (79) Съгласно предоставените от заявителя стойности за 2016 г. RWE е най-големият доставчик за големи клиенти, като пазарният му дял е [...] %, следван от ČEZ Prodej с пазарен дял от [...] % и E.ON с пазарен дял от [...] %. Комисията отбелязва, че само PP и ČEZ Prodej се считат за възложители по смисъла на член 4 от Директива 2014/25/ЕС и съответно са обхванати от правилата за възлагане на поръчки.
- (80) Общият пазарен дял на тримата най-големи търговци на дребно за големи потребители на чешкия пазар на природен газ е 51 %. Изчисленият за този пазар ННІ е 1 341 ⁽⁴⁾.

Доставка на дребно на природен газ за малки потребители

- (81) Съгласно предоставените от заявителя стойности за 2016 г. тримата най-големи доставчици за малки потребители са RWE с пазарен дял от [...] %, следван от PP с пазарен дял от [...] % и E.ON с пазарен дял от [...] % ⁽⁵⁾. ČEZ Prodej (четвъртият по големина доставчик) също осъществява дейност на този пазар, като пазарният му дял е [...] %. Комисията отбелязва, че само PP и ČEZ Prodej се считат за възложители по смисъла на член 4 от Директива 2014/25/ЕС и съответно са обхванати от правилата за възлагане на поръчки.
- (82) Общият пазарен дял на тримата най-големи търговци на дребно за малки потребители на чешкия пазар на природен газ е 69 % ⁽⁶⁾. Изчисленият за този пазар ННІ е 2 024 ⁽⁷⁾.

Равнища на промяна на условията от страна на крайните потребители

Доставка на дребно на природен газ за големи потребители

- (83) Националният доклад на ERÚ за 2016 г. съдържа информация относно данните за промяна на доставчика поотделно за четири категории потребители ⁽⁸⁾: „с голямо потребление“, „с средно потребление“, „с ниско потребление“ и „домакинства“.
- (84) Първите две категории („с голямо потребление“ и „с средно потребление“) най-общо могат да бъдат включени към категорията „големи потребители“, както е определена за целите на настоящото решение. През 2016 г. равнището на промяна на условията от страна на потребители с голямо потребление е било 38 %, а от страна на потребители със средно потребление — 29 %. Равнищата на промяна за тези две категории също така са били високи през последните пет години.

Доставка на дребно на природен газ за малки потребители

- (85) Вторите две категории („с малко потребление“ и „домакинства“) най-общо могат да бъдат включени в категорията „малки потребители“, както е определена за целите на настоящото решение.

⁽¹⁾ Решение за изпълнение (ЕС) 2016/1674, съображение 37 и цитираните в него решения.

⁽²⁾ Вж. националният доклад на ERÚ за 2016 г., стр. 43.

⁽³⁾ Пазарните дялове в това съображение се отнасят до доставката на дребно на природен газ в общ план (за големи и за малки потребители).

⁽⁴⁾ Изчислен въз основа на таблица 1, стр. 16 от отговора на заявителя от 12 април 2018 г. на ИИ на Комисията от 21 декември 2017 г.

⁽⁵⁾ Вж. искането, стр. 70.

⁽⁶⁾ Вж. искането, стр. 68.

⁽⁷⁾ Изчислен въз основа на таблица 2, стр. 16 от отговора на заявителя от 12 април 2018 г. на ИИ на Комисията от 21 декември 2017 г.

⁽⁸⁾ Вж. националният доклад на ERÚ за 2016 г., таблица 9, стр. 43.

- (86) През 2016 г. равнището на промяна на условията от страна на потребители с малко потребление е било 14 %, а от страна на домакинствата — 6,6 %. В периода 2011—2016 г. равнищата на промяна на условията от страна на потребители с малко потребление са били над 10 %. Равнищата на промяна на условията от страна на домакинствата се понижават от 2011 г. насам (когато равнището на промяна е било 13 % ⁽¹⁾), но през 2016 г. то се е увеличило.

Достъп до природен газ на едро ⁽²⁾

- (87) Субекти, които търгуват на пазара за природен газ на едро, могат да закупуват газ съгласно дългосрочни договори, на стокови борси или от други търговци. Дългосрочните договори с руски и норвежки производители на газ вероятно продължават да оказват най-значително въздействие върху формирането на цените на едро. Дългосрочните договори обикновено се сключват за много дълги периоди — до 30 години. На по-ранен етап по тези договори са били извършени някои промени по формулите за ценообразуване на природния газ, но самите дългосрочни договори не са прекратени ⁽³⁾. Съгласно данните на Евростат през 2016 г. общо 36 субекта са внасяли природен газ в Чешката република ⁽⁴⁾.
- (88) Според ERÚ притежателят на изключителната лицензия за дейност като пазарен оператор в Чешката република — OTE, a.s. — организира спот пазар на природен газ от 2010 г. насам. Организираният от пазарния оператор пазар „ден напред“ за природен газ е бил закрит с изменение на правилата за пазара на природен газ. От друга страна е създадена платформа за пазара на природен газ в рамките на деня. Според ERÚ този пазар е продължил да бъде изключително привлекателен за участниците на пазара на природен газ и през 2016 г. ⁽⁵⁾.
- (89) По-голямата част от търговията на пазара на едро се извършва извън платформите на борсите и под формата на двустранна извънборсова (ОТС) търговия. Предимството на извънборсовата търговия се състои в това, че тя може да се извършва по гъвкав начин, по-специално без да се налага да се прибегва до ограничен набор от договори. Брокерските услуги, осъществявани чрез брокерски платформи, имат важна роля в извънборсовата търговия. Извънборсовата търговия е нараснала значително от 2012 г. насам. Общият обем през 2016 г. на търговските сделки с природен газ, сключени на брокерски платформи с Чешката република като зона за доставка, възлиза на 88 TWh (93 TWh, ако се включат и обемите, търгувани на платформите на борсите). Обемът на фючърските договори се е повишил от 0,7 TWh през 2014 г. на 3 TWh през 2015 г.
- (90) Общото годишно потребление на природен газ в Чешката република през 2016 г. е било около 88 TWh. Потреблението е нараснало с 8,5 % в сравнение с 2015 г. Съотношението между търгувания на едро обем и потреблението е > 1 ⁽⁶⁾.
- (91) С оглед на факторите, разгледани в съображения 87—90, в настоящия случай Комисията счита, че ликвидността на чешкия пазар на едро е достатъчна, за да позволи на търговците на дребно да имат достъп при конкурентни условия до природен газ на едро посредством пазарите на едро или чрез внос. Ликвидността на чешкия пазар на едро не пречи доставката на дребно на природен газ да бъде пряко изложена на конкуренция.

Ценова конкуренция и регулиране на цените

- (92) Цената за доставката на природен газ за крайни потребители без включени данъци е съставена от два основни компонента ⁽⁷⁾. Първият от тях, който представлява 22 % от цената, е съставен от подлежащи на регулиране елементи (пренос, разпределение и др.). Вторият, представляващ 78 % от цената, е цената на самата стока, която включва марж за доставка на дребно. Вторият компонент не се регулира ⁽⁸⁾.

Доставка на дребно на природен газ за големи потребители

- (93) По отношение на големите потребители равнището на цените с включени данъци е по-ниско от средното за ЕС-28 и също така е по-ниско от средното за ЕС-28, ако данъците бъдат изключени ⁽⁹⁾.

Доставка на дребно на природен газ за малки потребители

- (94) По отношение на малките потребители равнището на цените с включени данъци е по-ниско от средното за ЕС-28 и също така е по-ниско от средното за ЕС-28, ако данъците бъдат изключени ⁽⁹⁾.

⁽¹⁾ Вж. искането, стр. 73.

⁽²⁾ В допълнение към търговията на едро и вноса през 2017 г. Чешката република е добила природен газ, равняващ се на 1 TWh.

⁽³⁾ Вж. националния доклад на ERÚ за 2016 г., стр. 39.

⁽⁴⁾ Вж. http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:Number_of_entities_bringing_natural_gas_into_the_country-T1.png

⁽⁵⁾ Вж. националния доклад на ERÚ за 2016 г., стр. 39.

⁽⁶⁾ Потребление на природен газ през 2016 г. в размер на 88 TWh спрямо 93 TWh търгуван обем на природния газ на равнището на пазара на едро.

⁽⁷⁾ Вж. националния доклад на ERÚ за 2016 г., стр. 32.

⁽⁸⁾ Единственото изключение от това правило е цената на природния газ, доставян от доставчик, който действа в краен случай, но според данните в искането (параграф 3, стр. 76) досега това изключение не е използвано в Чешката република.

⁽⁹⁾ Въз основа на <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitViewTableAction.do>

4. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

4.1. ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЯ

- (95) Конкуренцията на чешкия пазар за електроенергия на дребно е ограничена в структурно отношение от факта, че търговците на дребно (с изключение на ČEZ Prodej) не разполагат нито с достатъчни собствени производствени мощности, нито с достъп до достатъчно ликвидни пазари на едро в Чешката република или чрез внос от чужбина. В резултат на това тези търговци на дребно не са в позиция да се конкурират при еднакви условия с ČEZ Prodej, което е вертикално интегрирано с най-голямото местно разпределително дружество и с най-големия производител на електроенергия.

ДОСТАВКА НА ДРЕБНО НА ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЯ ЗА ГОЛЕМИ ПОТРЕБИТЕЛИ

- (96) Общият пазарен дял на трите най-големи дружества за доставка на дребно за големи потребители е доста висок (60 %), като пазарният дял на най-големия участник на пазара (ČEZ Prodej) е [...] %. Вторият и третият по големина пазарни участници, а именно E.ON и PRE, чиито пазарни дялове възлизат съответно на [...] % и [...] %, не са обхванати от правилата на Съюза относно възлагането на поръчки. Въпреки че техните пазарни дялове не са пренебрежимо малки, те могат да оказват само ограничен конкурентен натиск върху ČEZ Prodej. Достъпът до електроенергия на едро не е достатъчен: ČEZ group несъмнено е най-големият производител на електроенергия в Чешката република, а капацитетът на междусистемните връзки за електроенергия е ограничен, поради което ликвидността на пазара за електроенергия на едро зависи от поведението на ČEZ group. Тази ситуация ограничава възможностите им да закупуват електроенергия както под формата на базов товар, така и под формата на другите необходими продукти при конкурентни условия, което на свой ред ограничава в структурно отношение способността им да се конкурират с ČEZ Prodej. По същите причини по-малките конкуренти разполагат с ограничена способност да се конкурират с тримата най-големи доставчици.
- (97) Позициите на ČEZ Prodej, E.ON и PRE на пазара се укрепват от силно изразените регионални характеристики на този пазар, а липсата на еднакви условия на конкуренция между трите електроразпределителни района затруднява конкурентите да се конкурират с пазарните позиции на тези оператори в рамките на техните електроразпределителни райони. На последно място, макар че равнището на промяна на условията от страна на потребителите е по-високо, отколкото при малките потребители, през последните години то се е понижило.
- (98) С оглед на проучените по-горе фактори следва да бъде счетено, че условието за пряко излагане на конкуренция, определено в член 34, параграф 1 от Директива 2014/25/ЕС, не е изпълнено по отношение на доставката на дребно на електроенергия за големи потребители на територията на Чешката република.

ДОСТАВКА НА ДРЕБНО НА ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЯ ЗА МАЛКИ ПОТРЕБИТЕЛИ

- (99) Общият пазарен дял на трите най-големи дружества за доставка на дребно за малки потребители е висок (74 %), като пазарният дял на най-големия участник на пазара (ČEZ Prodej) е [...] %. Вторият и третият по големина пазарни участници, а именно E.ON и PRE, чиито пазарни дялове възлизат съответно на [...] % и [...] %⁽¹⁾, не са обхванати от правилата на Съюза относно възлагането на поръчки. Въпреки че техните пазарни дялове не са пренебрежимо малки, те могат да оказват само ограничен конкурентен натиск върху ČEZ Prodej. Достъпът до електроенергия на едро не е достатъчен: ČEZ group несъмнено е най-големият производител на електроенергия в Чешката република, а капацитетът на междусистемните връзки за електроенергия е ограничен, поради което ликвидността на пазара за електроенергия на едро зависи от поведението на ČEZ group. Тази ситуация ограничава възможностите им да закупуват електроенергия както под формата на базов товар, така и под формата на другите необходими продукти при конкурентни условия, което на свой ред ограничава в структурно отношение способността им да се конкурират с ČEZ Prodej. По същите причини по-малките конкуренти разполагат с ограничена способност да се конкурират с тримата най-големи доставчици.
- (100) Позициите на ČEZ Prodej, E.ON и PRE на пазара се укрепват от силно изразените регионални характеристики на този пазар и от липсата на еднакви условия на конкуренция между трите електроразпределителни района, което затруднява конкурентите да се конкурират с пазарните позиции на тези оператори в рамките на техните електроразпределителни райони. На последно място, равнището на промяна на условията от страна на потребителите е доста ниско и поради изброените по-горе причини ниските цени на дребно не представляват показател за пряко излагане на конкуренция.
- (101) С оглед на проучените по-горе фактори следва да бъде счетено, че условието за пряко излагане на конкуренция, определено в член 34, параграф 1 от Директива 2014/25/ЕС, не е изпълнено по отношение на доставката на дребно на електроенергия за малки потребители на територията на Чешката република.

⁽¹⁾ По отношение на малките потребители вж. таблица 10 от отговора на заявителя от 10 май 2017 г. на ИИ на Комисията от 21 април 2017 г.

4.2. ПРИРОДЕН ГАЗ

ДОСТАВКА НА ДРЕБНО НА ПРИРОДЕН ГАЗ ЗА ГОЛЕМИ ПОТРЕБИТЕЛИ

- (102) Ситуацията по отношение на доставката на дребно на природен газ за големи потребители в Чешката република може да бъде обобщена по следния начин: има голям брой доставчици, които осъществяват дейност в национален мащаб; общият пазарен дял на трите най-големи дружества за доставка на дребно не е много висок (51 %); първият и третият по големина пазарни участници не са обхванати от правилата на Съюза относно възлагането на поръчки; процентът на сменилите условия потребители е задоволителен, няма контрол върху цените за крайния потребител и ликвидността на пазара на едро изглежда не представлява пречка доставката на дребно на природен газ да бъде пряко изложена на конкуренция.
- (103) С оглед на проучените по-горе фактори следва да бъде счетено, че условието за пряко излагане на конкуренция, определено в член 34, параграф 1 от Директива 2014/25/ЕС, е изпълнено по отношение на доставката на дребно на природен газ за големи потребители на територията на Чешката република.

ДОСТАВКА НА ДРЕБНО НА ПРИРОДЕН ГАЗ ЗА МАЛКИ ПОТРЕБИТЕЛИ

- (104) Ситуацията по отношение на доставката на дребно на природен газ за малки потребители в Чешката република може да бъде обобщена по следния начин: има голям брой доставчици, които осъществяват дейност в национален мащаб; общият пазарен дял на трите най-големи дружества за доставка на дребно е доста висок (69 %), но първият и третият по големина пазарни участници не са обхванати от правилата относно възлагането на поръчки; процентът на сменилите условия потребители е задоволителен; няма контрол върху цените за крайния потребител и ликвидността на пазара на едро изглежда не представлява пречка доставката на дребно на природен газ да бъде пряко изложена на конкуренция.
- (105) С оглед на проучените по-горе фактори следва да бъде счетено, че условието за пряко излагане на конкуренция, определено в член 34, параграф 1 от Директива 2014/25/ЕС, е изпълнено по отношение на доставката на дребно на природен газ за малки потребители на територията на Чешката република.

4.3. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

- (106) Настоящото решение се основава на правното и фактическото положение в периода от ноември 2016 г. до април 2018 г., както е посочено в предоставената от заявителя информация и в националните доклади на ERÚ. То може да бъде преразгледано, ако условията за прилагане на член 34 от Директива 2014/25/ЕС вече не се изпълняват вследствие на съществени промени в правното и фактическото положение.
- (107) Тъй като услугите, свързани с доставката на електроенергия на дребно⁽¹⁾, следва да продължат да бъдат предмет на Директива 2014/25/ЕС, се припомня, че обществените поръчки, обхващащи няколко дейности, следва да се разглеждат в съответствие с член 6 от същата директива. Това означава, че когато даден възложител участва в „смесена“ обществена поръчка, т.е. поръчка, използвана за подпомагане както на изпълнението на дейностите, освободени от прилагането на Директива 2014/25/ЕС, така и на дейностите, които не са освободени от нейното прилагане, трябва да се обърне внимание на дейностите, за които поръчката е била основно предназначена. В случай на такава смесена обществена поръчка, чието основно предназначение е да способства за осъществяването на дейностите, които не са освободени, се прилагат разпоредбите на Директива 2014/25/ЕС. Ако е обективно невъзможно да се определи за коя дейност е предназначена основно, поръчката се възлага в съответствие с правилата, посочени в член 6, параграф 3 от Директива 2014/25/ЕС.
- (108) Мерките, предвидени в настоящото решение, са в съответствие със становището на Консултативния комитет за обществени поръчки,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Директива 2014/25/ЕС не се прилага за поръчки, възложени от възложители и предназначени да способстват осъществяването на следните дейности на територията на Чешката република:

- а) доставка на дребно на природен газ за големи потребители;
- б) доставка на дребно на природен газ за малки потребители.

⁽¹⁾ Доставка на дребно на електроенергия за големи и за малки потребители.

Член 2

Директива 2014/25/ЕС продължава да се прилага за поръчки, възложени от възложители и предназначени да способстват осъществяването на следните дейности на територията на Чешката република:

- а) доставка на дребно на електроенергия за големи потребители;
- б) доставка на дребно на електроенергия за малки потребители.

Член 3

Адресат на настоящото решение е Чешката република.

Съставено в Брюксел на 5 юли 2018 година.

За Комисията
Elżbieta BIENKOWSKA
Член на Комисията
